

BOG.

BEN.

EEN ZELFPORTRET

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

De Nieuwe Toneelbibliotheek, Tekst #656
© 2021, Judith de Joode, Benjamin Moen, Sanne Vanderbruggen, Lisa
Verbelen – BOG.
Eerste druk 2022

isbn 978-94-6076-656-5
nur 307

Niets uit deze uitgave mag worden opgevoerd of verveelvoudigd zonder
schriftelijke toestemming van de schrijvers en De Nieuwe
Toneelbibliotheek

No part of this book may be reproduced in any way without written
permission from the authors and De Nieuwe Toneelbibliotheek

De Nieuwe Toneelbibliotheek bestaat uit

Mara Aronson
Connie Nijman
Ditte Pelgrom
Redacteur
Ricky Schouten

Typografie en basis lay-out

Connie Nijman
Printwerk
Hollandridderkerk, Ridderkerk

info@denieuwetoneelbibliotheek.nl
Postadres De Nieuwe Toneelbibliotheek
Willem Beukelsstraat 42 1097 ct Amsterdam

Dit boekje is online te bestellen op:
www.denieuwetoneelbibliotheek.nl

Personen

- 1
- 2
- 3
- 4

*De coulissen worden op hun plek gereden.
De speelvloer wordt zichtbaar. De technieker komt op, doet het werklicht
uit en belicht de speelvloer*

2 Welkom in het theater.
Dit is het theater.

Technieker zet moving head aan

Dit is de moving head, de Ferrari onder de theaterlampen.
De moving head is slank, extreem wendbaar en kan – in tegenstelling
tot de ordinaire Gobolamp – volledig om zijn eigen as heen draaien.

Hier staat de speler.
De speler wordt gespeeld door:
Ben.

Speler komt op

1 Hallo allemaal.
Ik ben Benjamin.
Maar mijn vrienden noemen me ook wel Ben.
Of Bennie.
Benja, zo noemt mijn moeder me.
Bensj
Bennekom
Bendert
Die zijn van mijn vriendin, net zoals
Bendermin.
Benderkind.
Bendjuhmin.
Zei mijn Limburgse pianojuf altijd.
Brendamin.
Of Brenda, zei Rutger vaak.
Benvolio, zo noemt Judith me.
Ik ben voor anderen ook wel

Bennie Boy.
Bennie Benassie.
Bennie Puree.
Bennie Cola.
Hans Ben van den Berg, ben ik een tijdje genoemd.
Douche Ben, zo noemen m'n broertje en zusje me.
Jager Ben, die wil je niet tegenkomen 's nachts.
Ben dus.
Ik ben 33 jaar.

2 Ben deed er 33 jaar over om dit te worden. De evolutie deed daar tien miljard jaar over. Ben is outgoing, charmant en een echte sociale kameleon. Ben babbelt even geïnteresseerd en ongedwongen nonchalant met zijn beste vriend, een random vreemde én de koning van Nederland. Met liefde voor het spel, humor en gemak neemt hij de kleur van zijn omgeving aan, zonder daarbij zijn eigen principes, waarden en normen uit het oog te verliezen, zonder zichzelf te verloochenen.

Na een ontmoeting met Ben heb je je gezien gevoeld, gewaardeerd gevoeld en is de kans groot dat je breed glimlachend een kaartje voor één van zijn aankomende shows hebt gekocht. Ben.

1 Ik ben geboren in 1988 te Amsterdam aan de Nieuwe Keizersgracht, als de zoon van Nico Moen en Wiesje Moen-Cats. De zoon van 'een' timmerman en de dochter van 'de' dominee. Toen ik geboren werd waren zij respectievelijk werkloos kunstenaar en verpleegkundige. Tegenwoordig zijn beide werkzaam in het onderwijs. Ik ben de oudste van het gezin, alhoewel mijn naam anders doet vermoeden. Ik ben de oudere broer van Daniel en van Josephine. Inmiddels ben ik zelf vader van twee kinderen: mijn zoon Ilias Ali Moen en mijn dochter Alba Muzeyyen Moen. Beide zijn kwart Turks maar hoogblond. Dat hebben ze van mij. Net zoals die achternaam. Ik ben niet conservatief, maar ja, ik wilde toch iets meegeven als de vader. Dat Turkse hebben ze niet van mij. Ik ben er best vaak geweest. Maar ik ben geen Turk. Ik ben wel de geliefde van hun moeder. Die is half Turks. Serin. Met de E dus. De meest Hollanders zeggen: Suh-rin. Maar het is

Se-rin.

Ik ben de liefde van haar leven, zegt ze. Zij is zeker die van mij. We zijn niet getrouwd. Ik ben niet echt iemand die daarin gelooft. Vroeger geloofde ik in god. Nu niet meer.

Ik ben niet gelovig. Ik ben ook geen atheïst.

Ik ben wel fan van de kleur blauw. Specifiek van Yves Saint Laurent blauw. Wat een beetje doet denken aan Yves Klein blauw. Wat een beetje doet denken aan lapis lazuli blauw.

Wat een beetje doet denken aan Delfts blauw.

Maar wat het absoluut niet is. Het is Yves Saint Laurent blauw.

De kleur die ik heb gebruikt om de geboortekaart van mijn zoon Ilias mee te beschilderen, en de kleur die Yves gebruikte om zijn villa in Marrakech mee te beschilderen. Hij was zichzelf kwijt en besloot, eind jaren 60, zichzelf te zoeken in Marokko, in Marrakech dus, zoals zoveel van zijn generatiegenoten deden toentertijd. Hij zwierf door de oude stad en hij verdwaalde. Urenlang was hij de weg kwijt.

Tegenspeler komt op en speelt Yves Saint Laurent

Hij probeerde zijn weg terug te vinden door zijn eigen voetstappen terug te volgen in het zand. Maar deze brachten hem naar de poort van een oud verlaten huis met een enorme overwoekerde tuin eromheen. Puur intuïtief voelde hij dat hij daar moest... zijn. Dat hij door de poort het onbekende in moest stappen. En daar, in het volslagen vreemde, kwam hij thuis. De volgende dag schreef hij direct een telegram aan zijn assistent in Parijs dat hij er alles aan moest doen om ervoor te zorgen dat Yves de Villa in bezit kreeg. Dat lukte. Op de oude markt van Marrakech kocht hij van die oude snoeischaars en een zeis. En toen is hij in z'n eentje eigenhandig die tuin gaan snoeien. En hij beweert dat hij met iedere knip van de heggenschaar een stukje van zichzelf terugvond. Hij noemde dat de herschepping van zijn zelf.

Tegenspeler gaat af

1 Ik ben altijd wel gevoelig voor verhalen waar een soort levensles in schuilt... Ik ben nou eenmaal opgevoed met de bijbel. Dit verhaal heb ik

gelezen op een bordje. In die tuin, in Marrakech. Ik ben daar geweest in 2016 met Serin. Ik ben er nog voor haar op mijn knieën gegaan. Voor de grap, want ik geloof dus niet in het huwelijk. Maar dat had ik al gezegd denk ik.

Uhm... waar ben ik...

Waar ben ik?

2 In het theater.

Technieker rijdt langzaam het podium naar voren. Speler stapt erop

1 Oh ja. Ik ben alweer elf jaar actief in het theater. Ik ben in 2010 cum laude afgestudeerd als performer aan de Toneelacademie Maastricht. Ik ben dus geen acteur. Ik ben een performer. Maar ik acteer wel hoor. Rustig maar hoor, dit ben ik niet echt maar ik ben dit wel. Op school maakte iedereen zich druk om dat onderscheid. Maar daarbuiten gaf niemand er nog wat om. Ik moest op die school heel veel solo's maken. Ik ben daar best ongelukkig van geworden. Ik ben van nature geen solist.

Ik ben geen eenzaam genie. Ik werk graag samen. Ik ben benieuwd naar anderen. Hoe ze denken. Hoe ze doen. Ik krijg daar heel veel energie van. Ik ben ook wel een teamplayer volgens mij, toch?

2 Ben is echt een teamplayer.

1 Dus ben ik deel geworden van een collectief: BOG.

4 Collectie.

1 Of eigenlijk moet ik zeggen van de collectie BOG. Collectief vonden we zo communistisch klinken, toch? En dat zijn we niet. We zijn vier individuen die samen komen om dan een uniek geheel te vormen.

Binnen BOG. ben ik de enige Hollander.

Dat is dan mijn unieke ding.

4 Ik ben half Hollander.

1 Oh ja. Dat was ik even vergeten dus...

Ik ben wel de enige man, toch?

Veel mensen vragen hoe dat is, als enige man met allemaal vrouwen in

een collectief... uhm... collectie.

Technieker brengt stoel op

Ik ben daar zelf eigenlijk nooit zo mee bezig, met mijn man-zijn binnen BOG. Ik werk gewoon samen met Lisa, Judith en Sanne.

Ik ben wel een man. Daar niet van.

Maar ik ervaar man zijn niet als een cruciaal kenmerk van mijn zijn. Ik ben me er wel van bewust dat man-zijn van alles betekent in de wereld. En ook voor mezelf. Daar heb ik niet zo lang geleden nog een voorstelling over gemaakt, One Man Show heette die. Daar ben ik trouwens in februari nog mee te zien dus mocht je die nog...

Technieker zet het podium vast

Maar ik laat die mannelijkheid voor nu even buiten beschouwing. Of nou ja... Je ziet natuurlijk dat ik een man ben. Je ziet ook dat ik een witte man ben. Na wat ik je heb verteld heb je als het goed is wel bij elkaar gepuzzeld dat ik een heteroseksuele, witte man ben.

Tegenspeler loopt 'onopvallend' voorbij voor kostuumwissel, technieker volgt in snel tempo

Niet dat het er helemaal niet toe doet. Maar ik ben niet van plan om de avond zo te framen. Om jullie in het kader van mijn mannelijkheid de rest van de voorstelling te laten bekijken. Ja... ik ben bang dat ik dat zaadje nu toch geplant heb. Dus bij deze het verzoek om dat zaadje geen... uhm... rozenstruik van mannelijkheid te laten worden in je hoofd.

Maar goed. Wie ben ik?

BOG.

BOG. staat bekend om haar speelse, filosofische voorstellingen waarin grote onderwerpen in één volledig doorgevoerd talig concept uit elkaar worden getrokken.

BOG. kenmerkt zich in haar teksten door korte staccato zinnestelsels die

vaak worden gebracht als een koor... heel precies eigenlijk, ja zeg maar, zonder een woordje teveel of zo, heel precies. Bedacht zeg maar. Geen personages, geen rare kostuums, vaak een open lichtplan, heel transparant, eigenlijk geen props, geen poespas.

Technieker brengt plant op

Ze duren eigenlijk altijd precies een uur en een kwartier. Ook wordt BOG. genoemd en soms verguisd om haar zogenaamd 'oprechte' speelstijl. Dat is dan denk ik wat ik nu een beetje aan het doen ben, misschien. Mezelf aan het zijn. Mezelf aan het spelen. Op een oprechte manier. Sommige oudere theatermakers roepen daarom dat we met BOG. bij de New Sincerity beweging horen. Dat hebben wij zelf nooit gezegd, toch?

2 Nee. The new sjim – Sinsj – The new Sinsiw – Sinsje – The new Tjsimtsjimerie Ik kan het niet eens uitspreken.

1 Ik ben persoonlijk niet zo van de bewegingen, de stromingen of de -ismen, die zetten alles vast. De kubisten, de metamodernisten, de ongevaccineerden, de gevaccineerden... Ik ben wel gevaccineerd trouwens. En ik ben wel iemand die waarde hecht aan oprechtheid, denk ik. Maar ik ben ook een tijd lang het gezicht geweest van de Media Markt reclames. 'Ik ben toch niet gek!' Misschien dat je me daarvan kent. Ik ben daar toen heel even, een klein beetje beroemd mee geworden. Ik ben daar niet trots op. Maar wel rijker van geworden. En niet alleen in financiële zin.

Ik ben wel bang dat mensen me daarom op het toneel niet meer helemaal geloven. Ik ben ooit het onderwerp van een column van een andere theatermaker geworden. Hij vroeg zich daarin af hoe ik het bij elkaar kreeg in mijn hoofd.

2 Quote: 'Dat het ongeloofwaardig is. Benjamin Moens die met zijn groep BOG. de nieuwe oprechtheid in geëngageerde denkvoorstellingen propageert. Én als een pseudo-autistische witgoedhoarder de overconsumptie aanzwengelt in foute reclames voor de

MediaMarkt.' Einde quote.

1 Zijn woorden.

Dat pseudo-autistische zou hij in deze tijd denk ik niet meer zeggen, maar goed. Maar daar was ik dus wel gevoelig voor. Ik voelde me betrappt. Want die vraag stelde ik mezelf ook.

's Nachts had ik er ellenlange debatten over met mijn zestienjarige zelf, die had gezworen nooit in een reclame te gaan spelen.

Tegenspeler komt op en speelt zestienjarige Ben

4 'Wat heb je gedaan!'

2 Dit is Judith, Judith speelt de tegenspeler.

4 'Je hebt je ziel verkocht aan het groot-kapitaal!'

1 'Nou, nou das wel heel dramatisch.'

4 'Je hebt geen ruggengraat.'

1 'Maar je kan toch ook een klein beetje geld uit het grootkapitaal tappen om je eigen plekje veilig te stellen.'

4 'Je bent laf!'

1 'Ik wil gewoon wat ademruimte in dit systeem oké.'

4 'Meen je dit? En ik wil een betere wereld voor iedereen en niet alleen voor jou, lul!'

1 'Jij bent een fokking onvolgroeide puber!'

4 'Je zit verkeerd!'

1 'Jij bent naïef.'

4 'Egoïst! Ik ben een anti-kapitalist!'

1 'Ja en vijf dagen per week dronken of stoned met nul verantwoordelijkheidsbesef.'

4 'Dit kan ik niet worden! Echt niet. Dit ben ik niet. Ik ben jou niet. Ik ben jou niet.'

1 'Wacht maar tot je zou oud bent als ik.'

Tegenspeler gaat af

En nadat mijn zestienjarige zelf in de nacht het hazenpad koos verscheen die andere theatermaker aan mijn bed.

Tegenspeler komt op en speelt Willem de Wolf

1 'Ben ik nog wel goed? Ben ik nog wel betrouwbaar? Ben ik nog wel zuiver op de graat? En kom op, ben jij dat dan? Ik bedoel, heb jij nooit voor de makkelijke weg gekozen, de weg van het comfort? Ik wil kinderen! Oké! En een huis! In Amsterdam! Ben jij nooit tegen je eigen principes in gegaan? Pas maar op dat je niet vastroest in je oude idealen. Pas maar op dat je niet vast loopt. Oude man. En trouwens, kunstenaars hoeven niet zuiver te zijn! Die mogen hypocriet zijn. Die moeten hypocriet zijn. Juist zij. Niks menselijks is mij vreemd. Ik ben geen heilige! Heb jij alles precies zo gedaan zoals je het je vroeger had voorgesteld? Ben jij dan geworden wie je dacht dat je zou zijn? Oké, ik ben niet wie ik dacht dat ik was. En ja, dat doet pijn. Maar ben jij dat dan wel?'

Zender van de speler begint te storen. Technieker komt op om batterijen van de zender te wisselen

4 Oei, pakken we het zo weer op vanaf hetzelfde punt?

Tegenspeler ontspant en laat het spelen van Willem de Wolf even los

1 Wat ben je aan het doen?

3 Ik krijg de batterij er niet uit. Ik heb geen nagels. Omdat ik ze afbijt. Niet uit stress, meer uit verveling. Met name als ik tv kijk. Dan gebruik ik mijn half afgebeten nagels als tandenstokers. Laatst liet ik ze groeien, mijn nagels, en ik ontdekte dat het veel viezer is om lange nagels te hebben omdat er dan vuil achter blijft zitten. Achter deze stompjes blijft niets zitten. Ik vond het een verfrissende ontdekking want ik had lange nagels altijd geassocieerd met echte vrouwen, en echte vrouwen met properheid, en dat concept viel toen in duigen. Ik heb mezelf zelden geassocieerd met een echte vrouw. Niet erg hoor, of ik bedoel, ik ben niet fluide of zoiets, ik ben wel een vrouw maar geen 'echte'. Maar ik heb het nooit moeilijk gevonden om vrouw aan te kruisen op een formulier. Gaat helemaal vanzelf.

Ik verlang soms wel naar het hebben van een penis, ja, dat gebeurt. Maar eigenlijk enkel met het idee van seks, een stijve pik dus. Ik heb nog nooit een slappe lul willen hebben.

Ik verlang geen pik in de context van mijn eigen identiteit, alleen in de context van wat je met die stijve pik bij iemand anders, te weten een vrouw, kan doen.

2 Dit is de technieker. De technieker knutselt in haar vrije tijd gadgets van kurk en moeren en luistert het liefste naar harde gitaarmuziek uit de jaren negentig als ze in haar auto zit.

De technieker wordt gespeeld door Lisa.

Lisa luistert op haar beurt liever naar moeilijke jazz, leest Franse literatuur uit de jaren zestig en heeft een kleine zaktao, waarin ze stukjes uit de Tao overschrijft. Lisa koopt enkel onderhemdjes van de hoogste kwaliteit zijde-katoenmix en lijdt aan een milde vorm van dyslexie.

3 Ik voel me eigenlijk de meeste van de tijd helemaal niks. Gewoon, de binnenkant van mijn eigen lichaam, zeg maar, moe of enthousiast of zenuwachtig of stijve nek, maar niet vaak 'vrouw'.

Ik wandelde afgelopen zomer door de natuur met mezelf, in de duinen bij IJmuiden, daar kan je over een hekje klimmen en dan zit je zo in de 'Afrikaanse savanne' voor een paar uur.

Het was heet dus ik knoopte mijn T-shirt rond mijn hoofd tegen de zon. Ik voelde me geen vrouw, ook al zag ik mijn eigen bleke borsten in het zonlicht flikkeren. Ik voelde me eerder 'dier', 'kind' of 'krijger'.

Na een uurtje wandelen kwam ik op een pad, en ik deed mijn shirt weer aan omdat er al bij betreding van het pad de mogelijkheid van mensen in de lucht hing, en als vanzelf werd ik 'naakte vrouw'.

Ik voel me denk ik alleen maar vrouw door jouw ogen. Ik word vrouw door jullie, zeg maar.

Dat is oké. Ik vind het soms heel leuk, soms ook minder, maar ook leuk. Zie zo, je kan weer.

Speler en tegenspeler gaan weer verder

1 'Heb jij alles precies zo gedaan zoals je het je vroeger had

voorgesteld? Ben jij dan geworden wie je dacht dat je zou zijn? Oké, ik ben niet wie ik dacht dat ik was. En ja dat doet pijn. Maar ben jij dat dan wel?’

Zo keek hij. Met dat lange lichaam van hem.
En die dikke intellectuele communistenbril.
En dan schaamde ik me.
Omdat ik hem best hoog heb zitten.
Vooral hoe hij denkt.
En omdat ik dacht: hij ziet me.
Hij ziet wie ik ben
Wie ik echt ben.
En ik ben niet wie ik dacht dat ik was.
Ik ben wel iemand die de goedkeuring van anderen nodig heeft.
Ik ben best wel veel bezig met wat anderen van me vinden.
Ook nu.
Op dit moment.
Wat vinden jullie van mij?

Technieker duwt speler met coulisse tot aan het publiek

Tot nu toe?
Is het goed?
Wat ik doe?

Stilte

Was die stilte te lang?
Het gaat wel oké toch?
Ik ben wel lekker bezig toch?
Ik zit er wel lekker in toch?
Ik ben er.
Of niet.
Had je dit al verwacht?
Dat ik als mezelf op zou komen, mezelf zou voorstellen, als mezelf.
Ben ik te voorspelbaar?

Niet origineel genoeg?
Niet authentiek?

Technieker rijdt coulisse naar de zijkant

Ik ben hier zelfs een tijdje echt mentaal ziek van geweest. Van het beeld dat ik had van de blik van de ander. Tijdens een gesprek met iemand die ik hoog had zitten steeg ik als een groot alziend oog op uit mijn eigen lichaam.

Hoger, hoger.

En ik zag mezelf.

De woorden die uit die droge mond komen.

Die pleasende woorden.

Die paaiende woorden.

Die gammele schutting die je om jezelf heenbouwt.

Denk je dat ze die niet doorzien.

Die kleine buurman van verdriet.

Met de schouders strak.

De adem vlak.

De hartslag hoog.

Dacht je nou echt dat ze je niet doorhebben.

Dit schoolvoorbeeld van een hele generatie verwende nesten.

Hou maar op.

Ga naar huis.

Inpakken en wegwezen vriend.

Hier hebben we geen tijd voor.

Er zijn wel ergere dingen dan jouw hyperzelfbewustzijn.

Je zuigt al onze aandacht op.

Maar je doet er niet toe.

Jij bent angst.

Niets meer.

Niets minder.

Angst.

Dat ben je.

Ik ben een tijd lang niet veel meer geweest dan mijn eigen sociale angst.

Maar nu ik deze woorden uitspreekbesef ik me dat ik dat eigenlijk allang niet meer ben.

Tegenspeler gaat af

Terwijl ik dat nog wel vaak vertel over mezelf.
Tegenwoordig ben ik bang voor de dood. Sinds de geboorte van mijn kinderen. Van de ene op de andere dag: pats, boem, doodsangst.
Hee Juud, ga je?

4 O. Hè?

1 Ah, je vindt het niet zo...

4 Nee, nee, doet maar verder, doe maar.

1 Jij houdt niet zo van deze situaties hè?

4 Wat?

1 Dit soort, lang over jezelf praten, dat vind jij maar niks, toch?

4 Hè?

Nee joh, ik trek even iets anders aan.

1 Nee maar, jij houdt toch helemaal niet van dit soort situaties, Jud?

4 Ah, euh, naja wie heeft u dat gezegd?

1 Euh... jij.

4 Ah, naja, ik vind het wel tamelijk comfortabel eigenlijk, deze avond, deze situatie.

1 Ja? In deze situatie?

4 Ja, met die plant.

1 Ja die plant, ja dat helpt jou dan, want deze situatie, ik bedoel dan eigenlijk de situatie waarin je iets over jezelf gaat vertellen, jij hebt me toch verteld dat je dat niet persé de leukste situatie ever vindt, om in te zitten.

4 Mmjaa, vooral niet dat zo over jezelf praten, maar als ik gewoon iets over mijn werk mag vertellen of over iets dat ik belangrijk vind dan wil ik dat wel...

1 Ja, en waarom wel iets over je werk vertellen maar niet iets over jezelf?

4 Ja omdat ik dat geen... omdat ik dat niet als belangrijk zie, denk ik. Naar de mensen toe, denk ik dan: ja dat is iets van mij, dat hoeft niet

persé van iedereen te zijn. Zoiets?

1 Ja precies, maar ik ben wel geïnteresseerd.

4 Ja?

1 Naar jou, dus, ben je bereid om mijn interesse tegemoet... of?

4 O ja, we zullen zien, we zullen zien waar de avond ons heen...

2 Judith en Ben kennen elkaar al sinds hun achttiende toen ze samen aan de Toneelacademie Maastricht studeerden. In die feeërieke stad hadden ze aan de oever van de Maas lange gesprekken over god, waar ze in hun jeugd beiden mee waren opgevoed maar op volstrekt verschillende wijze als prille pre-volwassenen afstand van probeerden te nemen.

Technieker rijdt het coulisse voor voice-over weg, voice-over probeert dat te verhinderen

Hij probeerde de rol van de radicale atheïst uit.

Zij zocht voorzichtig tastend naar een andere invulling van wat god zou kunnen zijn. Ze spraken veel maar begrepen elkaar maar mondjesmaat. En terwijl deze twee rupsen hun uiterste best deden de beste vlinder te worden die er in in hun zat, waren er ook nog gevoelens van liefde in het spel.

Die heeft hij trouwens ooit ook voor mij gehad. Maar daar gaat het nu niet over.

Ben. Judith.

1 Oké, we gaan kijken waar we terechtkomen.

Technieker zet tegenspeler in het licht

1 Maar ja, jij vindt het toch moeilijk om jezelf te vereenzelvigen, als ik dat zo kan zeggen, ver-een-zelvigen, je één zelvig maken met één ding, euh, met een label bijvoorbeeld.

Als ik zeg: 'Judith, jij bént een Belg en dat is wat je bent' en daar hoort ook van alles bij, ik heb gehoord, dat vind jij moeilijk?

4 Nee, eigenlijk ook niet.

1 Niet?

4 Nee, ja, ik vind het wel oké.
1 Dat vind je oké? Ja, dan had ik je misschien helemaal verkeerd gezien euh...
4 Ja, ik weet het niet.
1 En als je nou die zin, ik heb nu 'Belg' voor jou ingevuld, ik weet niet of je je Belg voelt, voel je je een Belg?
4 Hangt er vanaf denk ik, op dit moment? Ik zou me niet nu identificeren met Belg.
1 Met wat dan wel?
4 Met hier staand, pratend, mmm... 'dit.'
1 Nu ben je degene die daar staat.
4 Ja, dat denk ik, dit ben ik aan het doen.
1 Aha, dat ben je aan het doen.
4 Ja, ja.
1 Dus hetgeen dat je aan het doen bent, is eigenlijk hetgeen dat je bent
4 Mmmm... die conclusie zou ik niet trekken, maar op dit moment kan ik me er wel mee identificeren ja.
1 Met diegene die daar staat.
4 Ja.
1 Ja.
4 Ja.
1 Maar bèn je dat dan niet?
4 Jawel, ik ben dat óók.
1 Oké, dat is ook heel fijn dat dat in ieder geval helder is, dat Judith daar staat. En ik hier sta?
4 Ja, dat kan ik niet voor u zeggen natuurlijk.
1 Je maakt het jezelf wel moeilijk heb ik het idee.
4 Waarom?
1 Naja, als mijn ouders nu in de zaal zitten dan denk ik dat ze meteen... dat het voor hun klip en klaar is dat ik hier sta en dat jij daar staat.

Technieker komt op met een mandarijntje en vraagt aan speler of tegenspeler om die open te maken

- 4 Ja, dat is toch oké?
1 Jaja, dat is zeker oké.
4 Dat mogen ze toch denken.
1 Jaja, nee, nee, ik heb ook niet het gevoel dat jij zegt dat ze dat niet mogen denken, hoor. Ik heb alleen het gevoel dat jij, hè, ík heb het idee, dat jíj... dat jij dat dus veel ingewikkelder maakt voor jezelf om dat te benoemen, niet persé ingewikkelder, misschien, maar je wilt het niet zomaar benoemen.
4 Voor mij voelt het niet ingewikkeld, nee het voelt niet ingewikkeld.
1 Ah ja, grappig.
4 Vrij duidelijk zelfs.
1 Vrij duidelijk dat je niet diegene bent die daar staat, oh nee je bent het wel.
4 Ja, ik ben het wel.
1 Ja, je bent het wel.
En dat vind jij niet moeilijk?
4 Nee, het is gewoon niet het enige wat ik ben...
1 Nee nee, zeker niet.
4 ...maar ik vind het prima om het te zeggen.
1 Ah precies, oké.
O ja ik ben al helemaal in de war...

Technieker brengt zwaard en schild op

- 1 Laten we dan even... euhm... naja, ik ben met een soort schild dit gesprek ingegaan, wat blijkbaar helemaal niet had gehoeven, of met een zwaard... euh...
Waar was ik?

Technieker rijdt podium met daarop de speler af. Speler en tegenspeler spreken verder terwijl ze worden overstemd door de voice-over

- 1 Ja, alsof ik een beeld van jou heb, dat dan weer tekenend wordt voor... voor... voor wie jij bent, voor hoe je doet...
4 Ah ja... Zo zie jij mij dan, dat is dan de manier waarop jij mij ziet.
1 Ja, voor mij. Ja, want laten we ervan uitgaan dat ik niet weet wie jij

bent.

4 Ja...?

1 Toch? Of tot op een soort diep niveau weet ik dat niet.

4 Maar je weet toch wel ergens wie ik ben?

1 Ja.

4 Toch?

1 Judith de Joode... de Joode van de pottenbakkers in Portugal.

4 Vis, Ben, van de vissers in Portugal.

Maar je hebt toch een beeld van mij?

1 Ja, ja zeker. Maar dat beeld ben jij niet toch?

4 Ik weet niet hoe het bij jou zit. Ik weet niet hoe jij het ziet?

1 Maar het beeld dat ik van jou heb, dat ben jij niet, toch?

4 Die vraag moet ik aan jou stellen.

1 *ongemakkelijke lach*

4 Het beeld dat jij van mij hebt... Ben ik dat niet?

1 Voor mij wel.

4 Ah, wel? Dan ben ik dat toch?

1 Ah ja, maar oké ja oké.

Tegenspeler komt op in een dramatisch kostuum, speler en tegenspeler spelen een tragische tragedie

2 Het zwaard.

Judith.

Ben.

Het ding tussen Ben en Judith.

Dit is de techniker.

Techniker zet de plant naast de voice-over en haalt de coulisse voor de voice-over weg

Het decorstuk.

Dit is het decorstuk. Het decorstuk is gemaakt uit spaanplaat van de grove Poolse den. De Poolse den staat bekend om zijn robuuste karakter, verfijnde nerf en is de alleskunner onder de houtsoorten. Vloer, dakconstruct of castagnet: de veelzijdigheid van de grove den is

grenzeloos. Maar het allermeest floreert-ie in zijn rol als podium.

De plant.

Dit is de plant. Dit is geen echte plant. Dit is plastic. Deze plant is het concept 'plant' al lang geleden ontstegen. Deze plant poogt niet eens meer te doen alsof hij een plant is. Hij is zijn eigen concept geworden. De beige pot is wel echt.

Ah!

De moving head.

Ah!

De catharsis.

Ah!

Het theater.

Technieker richt het licht op de voice-over

Dit is de voice-over.

Voice-overs praten niet over zichzelf. Een stofzuiger wordt ook niet door zichzelf gestofzuigd.

Technieker richt het licht op het gezicht van de voice-over

De voice-over heeft geen probleem. Geen complex, mening, geen geschiedenis. Een voice-over heeft ook geen hart. Dat is fijn want dat kan dus ook niet gebroken worden. Er zijn geen bevriende voice-overs uit hun jeugd die de voice-over kunnen verraden of vergeten. Een voice-over kan niet verdwalen, kan zichzelf niet kwijtraken. De voice-over hoeft zijn rijbewijs niet nog steeds te halen. Hoeft geen kerst te vieren met zijn gebrouilleerde voice-overfamilie. Een voice-over kan niet uit zijn duur voice-overpakje scheuren na twintig kilo tiramonchoux-kerstdessert.

Het enige wat de voice-over zou kunnen overkomen is zijn stem kwijtraken.

Haar stem.

De stem kwijtraken.

'Oh wee!
Daar gaat de Voice-overesse.
Het Voice-overinneke.
De Voicster-overste.
Goodbye
Farewell
Voice of Holland
Of Vlaanderen
Of too Vlaams to be the voice of Holland and too Hollands to be the
voice of Vlaanderen so I guess the voice of no land at all maybe
Zwitserland: neutraal.
Auf wiedersehen!'

Dit is de stem van Sanne.
Sanne praat doorgaans laag en snel. Als ze onvoorzien traag praat dan
is dat om een ongemakkelijke stilte op te vullen met geluid, niet persé
om iets te zeggen. 'Je kent me niet door wat ik zeg, je kent me meer in
hoe ik praat', aldus Sanne. Sanne heeft een huig-r. Haar roots zouden
ergens in het romaanse taalgebied kúnnen liggen. Frankrijk, Spanje, iets
exotisch. Maar dat is niet zo.
Sanne woont in het hardheidslevel van haar 'g'. Ze is opgegroeid in de
dofheid van haar lange 'aa'. De klei waaruit Sanne is getrokken hoor je
terug in de luiheid van haar dikke 'l'. Klei.
Hoe leuker ze je vindt, hoe meer ze praat en klinkt als jij. Sanne's
manier van praten is de optelsom van haar geliefden, een handjevol
auteurs, een gedicht en hier en daar een lyric.
Als Sanne een woord niet begrijpt spreekt ze het gewoon luid uit. In het
wild maakt ze haar zinnen nauwelijks af, die van anderen altijd. Als
Sanne begint met praten en iemand ziet afhaken na twee woorden krijgt
ze instant een existentiële crisis. Als iemand zegt: 'Sorry Sanne, ik versta
je niet,' hoort Sanne alleen maar: 'Sorry Sanne, je bestaat niet.'

Sanne praat doorgaans als een stukkende kraan met meer lucht dan
kraanwater. Je verwacht een consequente straal inhoud maar wat je
hortend en stotend te horen krijgt zijn alleen maar wat waterige lauwe
steekwoorden.

Sanne doet niet aan toneel omdat ze zo'n bruisende persoonlijkheid heeft, nee, ze koos toneel omdat alle tekst van tevoren is bedacht. En min of meer vastligt. Je kan veel over haar zeggen, maar niet dat ze een spontane lekkere prater is.

Spontaan is in Sannes geval een eufemisme voor suïcidaal. Spontaan iets zeggen ligt al helemaal niet binnen het Palet der Mogelijkheden. Sanne hoeft de randen van haar mogelijkheden niet te voelen om te weten wie ze is.

Ze is er.

Ze verwacht niet veel.

Ze geniet van de omstandigheden.

Rustig zit ze tussen de vierendertig versies van zichzelf die er tot nu toe bestaan. Evenveel verschillende Sannes als mensen in het publiek.

Ze praat alleen als iemand iets vraagt.

Zelf heeft ze weinig vragen.

Weinig franje.

Geen gedoe.

Niks spectaculairs.

Een kalme constante.

In, rond, met

dit.

Technieker steekt sigaret op

Ik praat gewoon niet persé graag.

Niet over mezelf, ook niet over deze plant.

Niet omdat ik niks met planten heb.

Niet omdat ik het deze plant niet gun om over gepraat te worden.

Integendeel, ik gun deze plant alle woorden van de wereld.

Ik gun alle planten alle woorden van de wereld.

Ik gun al die planten en al die woorden alleen de allerbeste prater die er is.

Zoals een fuga van Bach ook het allerbeste orkest verdient. Zodat je zo dicht mogelijk bij Bach zelf kunt komen, Bach bijna kunt aanraken, en dat er dan niet een stotterende klavecimbel tussen zit. Je wilt Bach ervaren. Niet de klavecimbel die Bach speelt.

3 Wil je ook een sigaretje Sanne?

2 Ja, niet zo goed voor mijn stem, maar yolo.

3 Ik ben mezelf een aantal keer kwijt geweest in mijn leven.

Ik ging bijvoorbeeld een keertje uit elkaar met iemand. En toen ze weg was, of eigenlijk was ik weg, maar dat maakt geen verschil, iemand was weg en datgene dat tussen ons in lag, datgene waar we voor een tijd tegenaan hadden geplakt, was zo uitgerokken door de afstand tussen ons dat het wat moeilijk was om het nog 'datgene dat tussen ons in lag' te noemen omdat het pakweg de hele stad behelsde. Dus, toen er niet meer echt gesproken kon worden over 'datgene wat tussen ons in lag', en dat gebeurde trouwens, na lang gehanik ineens toch erg snel. Je kan proberen langzaam weg te gaan, maar op een bepaald moment doe je toch je jas aan, loop je de deur uit, en draait je toekomst de andere kant op. Maar dus toen ze weg was, toen sneed ik geen hout meer. Ik sloeg op niet zo veel. Ik herkende mijn eigen grappen niet, die vielen als een soort rauwe lappen vlees op de vloer.

Omgekeerd ging het een keertje aan met iemand en sneed ik net zo goed geen hout meer. Ik wist niet waar ik aan moest denken voor ik ging slapen, want alles was er.

Aankomen bij iemand is eigenlijk ook moeilijk om traag te doen. Ik had mezelf in een sneltempo achtergelaten, ergens laten liggen op de datingmarkt, en ik zag er naast die ander zo anders uit, dat ik 'ik' niet herkende als mezelf.

Ik heb ook een keertje gedacht mezelf gevonden te hebben in iemand waarmee ik stond te tongen. Achteraf gezien was ik mezelf toen misschien net helemaal kwijt.

>Toen ik mezelf het hardste kwijt was, toen viel ik in een vrije val.

Figuurlijk. In het echt zat ik ergens in het donker en lukte het me niet om mijn benen te ontspannen, en dat voelde als vallen. En tijdens het spreekwoordelijke vallen riep ik: 'Wie ben ik?'

En al mijn ikken: de oude, de jonge, de vrouwelijke, de mannelijke, de dronken, de sobere, de lachende, de huilende, die reageerden allemaal met: 'Ik, ik, ik, ik.'

Ik zag al die ikken voor me in een soort polonaise achter me aan hikken, achter me aan 'ikken,' telkens een andere ik voorop, soms wat te laat, of alvast vertrokken zonder mij, maar wel altijd allemaal in de buurt.

Goed.

Zijn jullie klaar?

*Voice-over trekt tapschoenen en verenpak aan. Technieker zet licht aan.
Voice-over start haar tapdansact. Technieker zet muziek aan*

4 Hi everyone.

1 Hi everybody.

4 This song is about... stories.

1 Paintings.

4 It started when I realised I was buying soap without needing it. Looking at the soap in my hand, I thought: they made me think that I need this soap. Who made up this story? I don't need this soap.

1 Give it up for my friend Judy la Juive.

4 They make me think that I am somebody who needs soap. They make me think that aiai...

black-out

1, 2, 3, 4

Hè?

1 Het licht moet aan Lisa.

3 Ja ik weet het, waar is mijn licht ding? Ik doe het nu.

2 Het licht moet aan Lisa.

3 Jaha, ik doe het nu, godver.

Hé, hoe heet die jongen die ons licht doet?

1 Arne

4 Arco.

3 Oh ja Arco.

Arco, jij ging mij volgen toch?

Zie je me?

Arco?

Godverdomme.

Hoort-ie ons niet? Is hij iets anders aan het doen of zo?

2 Ik weet niet.

4 Ja, ik heb ook weleens gehoord over techniekers die, als die lang moeten wachten... dat die dan gewoon, tijdens de voorstelling, ergens een broodje gaan halen of zo.

3 My god. Arco? Heb ik iets verkeerd gezegd? Ik heb waarschijnlijk weer iets verkeerd gezegd. Oh wacht, ja. Ik was net gewoon heel even je naam vergeten maar ik weet wel wie je bent, hoor, Arco... je achternaam schiet me even niet binnen maar ja, Arco, onze techniker. Of ben je op je pik getrapt omdat ik de techniker speel maar het vak niet beheers? Is dat het?

Het is maar een personage hè, je moet het niet te serieus nemen het gaat echt niet over u. Ja, ik heb jouw kleren aan maar ik pretendeer echt niks over techniek te weten hè.

Ik heb geen research gedaan voor deze rol.

Ik weet dat je er normaal vier jaar voor studeert maar daar gaat het in deze voorstelling of naja... euh... Had ik iets van research moeten doen?

1 Dat had ik wel gedaan, ja.

3 Van mij mag jij het doen, hoor. Als je vindt dat je zelf jezelf moet spelen, be my guest, maar laten we eerlijk zijn, dat kan je niet, toch? Ik bedoel het niet beledigend, ik kan ook niet technieken... Ik weet niet eens de vervoeging van het werkwoord.

2 Ik denk niet dat het een werkwoord is.

3 Het is niet mijn bedoeling om je geen eer aan te doen, Arco, door de manier waarop ik dingen foutief til, of zo. Waarschijnlijk heb ik vanavond al wel het een ander foutief getild, maar ja, in my defence, iemand moest de techniker spelen en dat leek mij oprecht wel leuk. En ik ben lesbisch dus dat pakje klopt ook wel. Hoewel ik het eigenlijk lelijk vind, ik bedoel, ik vind het bij u niet lelijk hoor, maar bij mij wel. In het echt draag ik wel iets stijlvollere kleren. We zijn denk ik allebei de lul. Ik zit u niet goed te representeren, en

mezelf, de beter geklede lesbienne zeg maar, net zo min. Ik kom altijd te laat met dit soort dingen. Eerst dacht ik: lekker, ik voel me thuis in dit pakje, geen twijfel meer mogelijk over op wat ik val. Maar ik ben dit niet, ik denk niet dat ik dit ben. Ben ik dit? Ik ben dit niet.

Er wordt een gordijn naar beneden getrokken

3 Ik weet niet of je ooit in een gaybar bent geweest, Arco. Maar toen ik voor het eerst in een gaybar stond voelde ik me eigenlijk tamelijk eenzaam omdat ik het zo karig vond dat ik behalve mijn seksuele voorkeur niks deelde met de mensen in die kroeg. Ik dacht alleen maar: er bestaat geen kroeg voor mij want er is niemand zoals ik, maar ik lijk wel op iedereen waarmee ik in deze kroeg sta.

zucht

Eerlijk is eerlijk, ik wil gewoon gezien worden.

Ja.

Dat herken je vast wel, toch Arco?

Sorry dat ik het weer over mezelf heb terwijl jij overduidelijk nog steeds in staking zit.

Het is ook eigenlijk zo lullig hoe ik u altijd vormelijk bedank tijdens het applaus door naar u te wijzen terwijl ik daar eigenlijk zelden echt iets bij voel.

Het klinkt misschien ironisch vermits het nog steeds donker is, maar Arco, nu zie ik u.

Nu het donker is. Ik zie u.

Licht en muziek weer aan

4 Hi everyone, this song is about... stories

It started when I realised I was buying soap, without needing it looking at the soap in my hand, I thought:

They made me think that I need this soap, who made up this story?

They make me think that I am somebody who needs soap.

They make me think that I am somebody that must have soap
Somebody without body, no body without that soap
without the soft silk silky soft silky soft soap

and when I buy the soap, I got the soap, I use the soap
I lose my natural perfume and start to smell like soap
They say 'look at that soap person' and then they point at me
the 'soapy soap person' that's the only thing they wanna see
>And I believed the stories
I got stuck in the images of me
forgetting we are moving
forgetting to be

and after that
I start to recognize myself in how my bathroom looks
in the rhythm of my hair in all my poetry books
identify myself with th' e-mails on my imac
the time 'I need to leave!' the colors of my backpack

with the number 33 my age
made up by someone who wanted to make the time arrange,
structuring the scary things that change
and now I'm talking wrongful grandma grammar,
as if I am the way I use these words,
as if the singing song they whistle
is overthought by birds

And I believe the stories
I got stuck in the images of me
forgetting we are moving
forgetting to be

Concrete, abstract concrete, abstract
I love you, 'Do you love me?' Can we sign a contract?

Identifyin' with my friends

Am I this feeling? Am I this tense?
Am I the size of my nose?
Am I the way this emotion flows?

'I am someone who likes the sea and hates the shore, because my brother pushed me with my face in the cold water and I was crying years before.'

I don't like winter, prefer spring,
identifying with the way I sing: 'Nana na na na na nana.'

And you believed the stories
you got stuck in the images of me
forgetting we are moving – growing, feeling, thinking, tasting,
jumping, crawling, walk, talking, taken, awoken maken, livin',
shaken

"You are someone who likes to be alone"
"You know nothing about the world, life, news, living under a stone"
"Someone who cannot read that fast"
"Never found and always lost"
"Someone with bad eyes"
"Someone who cries when there is a birthday surprise"
"A good actress, here you get a prize,
for your good work"
and it works, tweek weurk, cause it gives you more work
and it keeps you busy and you can play and get some money, to
become somebody
who can buy some soft silk silky soft silky soft soap

And I believed the stories
I got stuck in the images of you
forgetting you're moving
forgetting you do

And as a painter that makes a painting of a landscape

Rene Magritte

I got confused:

I start looking at that painting,
instead of looking at the landscape that is fainting.

Trying to become, I forgot to be
And now I see, with that idea, I start remembering me
I see me and I start to see you,
the painting becomes shining through

and through the frame we see us moving:
growing, feeling, thinking, tasting, jumping, crawling, walk, talking,
taken, awaken maken, livin', shaken living moving,
living life.
living alive a life

and it's okay
there will be stories
there will be paintings
but be aware, there is a world moving behind there.

De rollen worden losgelaten. 1 en 2 zetten rekwisieten aan de zijkant en openen de coulissen. De gehele speelvloer wordt zichtbaar. 3 komt op zonder kostuum, rijdt de lamp weg en trekt het achterdoek open

1 Toen je daar net stond te zingen dacht ik opeens aan mezelf. Ik dacht aan dat ik altijd vertel hoe ik als kind op tafel stond en tegen de mensen ging spreken als een soort dominee, beetje zoals m'n grootvader waarschijnlijk.
Ik heb daar een soort, ja, een soort kernherinnering van gemaakt. Hebben jullie dat? Zo van die kernherinneringen in je leven? Die invloed hebben gehad...

2 Ik had vroeger een hamster en op een keer liet mijn broer me schrikken terwijl ik mijn hamster vasthad en toen kneep ik zo hard van 't schrikken dat er een oog uitfloopte. Uit mijn hamster. Dat is wel blijven

hangen.

4 Ah, nu denk ik ineens aan iets in de natuur. Iets dat indrukwekkend was.

Ik was in Korea, in Zuid Korea. We waren aan het wandelen in een National Park en we gingen daar een tocht doen. Rutger was de ene kant op gegaan en ik was naar de andere kant. Het was daar heel glad, ja, dat kwam omdat het hard aan het regenen was. En dat National Park zat vol met mensen, voornamelijk Koreanen, en als het regent, dan gaan die allemaal weg. En het was aan het regenen, dus iedereen ging weg, dat hele National Park liep leeg. En toen dacht ik: Nu is het mijn moment. Nu ga ik erin! Er waren ook beren, er stonden bordjes met 'Look out for bears' or something. Maar ik dacht: ik wil het toch. En toen ben ik de tocht van de watervallen gaan doen. Dat is een tocht met hoge kliffen en daartussen een rivier, die als maar wilder werd door die regen. En dan loop je dus, over een gammel bruggetje, tussen twee giga kliffen, helemaal alleen in de knallende regen. En op een gegeven moment ben ik hard beginnen rennen. Dus takketakketak ik over die gammele bruggetjes en terug. En dus hier kei hoog en daar kei hoog en dan over gammele bruggetjes, dus echt DOODeng dat regent dan KEIhard en ge zit alleen in ZUIDkorea en 'ik weet het niet, maar als er nu een beer op mij afkomt, ik ga DOOD.' Dus ik was helemaal: 'Ooooo..' Ik rende en ik kon niet anders dan schreeuwen, ik was alleen maar 'Waaaah...' en dan over dat ding heen 'Hoeoeoeoe...' Doodsangst en het intens geluk tegelijkertijd. En helemaal alleen, dus ook 'Woehoeoeoeow.' Ik weet niet wat er met mij gebeurde, ik zat er helemaal in en dat kwam er alleen maar uit, in de vorm van kreten. Totdat ik helemaal aan het einde uitkwam bij een GIGANTISCHE waterval, ik zal het nooit vergeten, dat water viel zo luid en tegelijkertijd voelde het vanbinnen zo stil. Ik verdween er helemaal in. En ik was niets aan het beredeneren, alsof mijn gedachten helemaal samenvielen met het moment. Alsof ik deel was van wat dat was, wat dus gigantisch was. 'Ik ben deel van iets gigantisch, deze rivier, ravijn, die waterval.' En dat... ja, een gevoel is het niet.. die 'staat van zijn' verdween niet, want toen ik uiteindelijk terugliep en bij Rutger aankwam, toen voelde het alsof hij een wezenlijk onderdeel was van mij en ik van hem. Hij keek me

aan en zei: 'Jud? Wat is er gebeurd? Je ziet er zo anders uit, alsof je helemaal 'aan' staat.' Ja en ik kon mezelf natuurlijk niet zien, maar ik voelde het ergens ook... er was een verschil met alles wat er voor dat moment was gebeurd en hoe ik daarna verder ging. Alsof ik opnieuw moest leren wandelen in mijn eigen vorm. Zoiets.

Ja dat gebied waar je dan belandt... die 'mooie leegte', dat soort van 'samenvallen,' dat bij het 'alles' zijn, in het moment, dat 'zijn'...

Ja daar dacht ik even aan door die cavia.

wijst naar 2

1 Mmm. En wat voel je dan?

4 Aja... voel je dat dan niet?

Of voel je niet iets?

Misschien heb je een stuk van die ravijn gezien?

1 Jaja zeker! Ik was daar helemaal ja. Ik heb het wel meegemaakt, 'mee gemaakt.' Maar ik vraag me toch af... benadert dat gevoel dat ik me erbij voorstel wel echt wat jij voelde daar, op dat moment? Ik vraag me af... ik voel me naast jou ook een beetje arm of zo... Of ja, ik ben ook wel op een bepaalde manier... spiritueel jaloers of zo. Omdat ik niet weet of ik heb ervaren wat jij hebt ervaren...

4 Maar zit dát er dan niet tussen? Die gedachte. Dat je denkt dat je niet kan ervaren wat ik kan ervaren, dat je niet kan voelen wat ik kan voelen. Want op het moment dat ik het daarnet vertel, dan zie ik uw ogen even blinken en dan denk ik: wij zijn daar.

1 Ja... ja... ja... Ja dat zou goed kunnen...

Ik moest opeens denken aan vanochtend.

Mijn zoon Ilias mag voor het ontbijt altijd even iets kijken. En vanochtend keek hij zo'n Pixar film, Onward heet die, over twee broers die op pad gaan om hun overleden vader voor één dag terug te toveren. En dat gaat natuurlijk gepaard met van die emotionele Hollywoodmuziek. Ik ben best wel een sucker voor emotionele Hollywoodmuziek. Bij Bach heb ik nog nooit iets gevoeld. Maar... de soundtrack van Onward...

Tering. Ik loop de trap af. Met de slaap nog in mijn ogen. Ik hoor die muziek. En ik kijk naar mijn zoon.

1 geeft zijn tekst aan 2.

3 zet muziek aan.

2 Ik zie hem op de bank zitten.

In zijn dino-pyjama.

En ik voel op een heel wezenlijk, waar niveau, dat ik zijn vader ben.

Dat ik dat echt ben.

En dat we hier nu zijn allebei.

Vader en zoon.

En dan ga ik naast hem zitten.

Doe mijn arm omhoog.

En hij kruipt zonder zijn blik van het scherm af te halen tegen me aan.

Zoals hij dat altijd doet.

Hij legt een handje op mijn buik.

En terwijl ik met mijn handen door zijn blonde haar ga word ik overgenomen door de gedachte dat ik ooit doodga.

En dat hij dood zal gaan.

Dat iedereen doodgaat.

Snel bid ik even dat ik eerder zal gaan dan hij.

Ook al ben ik al lang niet meer gelovig.

En dan komt het opeens keihard binnen dat we nu nog leven.

Hier, op de bank.

Hij en ik.

Kijkend naar Onward.

Niks aan de hand.

En ik voel hoe hij een onderdeel is van mij.

Dat hij een stukje van mij is.

En ik een stukje van hem.

Al heeft hij dat misschien nog niet door.

En ik snik.

Eerst zacht.

En dan steeds harder.

Mijn adem... stokt...

En er biggelen dikke tranen over mijn wangen.
's Ochtends vroeg om zeven uur.
Op een doodnormale dinsdag.
Nog voordat de boterhammen zijn gesmeerd.
En m'n zoon ziet dat.
En hij vraagt: 'Pap? Waarom huil je?'
En ik lach een beetje ongemakkelijk door mijn tranen heen.
Want ik huil echt gênant hard nu.
En er stommelen wat woorden uit mijn mond.
'Ja...
Ik... ik vind het...
Ik vind het gewoon een uhm...
Een mooie...
Een mooie film.
Jij ook toch?'
En hij zegt: 'Heb je pijn?'
Ik zeg: 'Ja... Nou... Nee.'
'Maar dan hoef je toch niet te huilen?'
Ik kijk hem aan.
Ik wil iets zeggen...
Maar ik zeg: 'Nou kom we gaan hem uitzetten.
Want je moet zo naar school.
En je... je hebt nog niks ontbeten.
En je moet nog douchen.
En gister waren we ook bijna te laat, weet je nog? Dus we moeten een
beetje opschieten.'

3 biedt 2 een sigaret aan.

1 vraagt 3 de muziek uit te zetten

3 San, toen ik net zo naar u zat te kijken, toen je Bens tekst deed,
toen was je ineens oud.

2 Oei.

3 Nee goed oud.

Ik zag toen pas de lijntjes naast je ogen, die waren me daarvoor niet
opgevallen. Alsof je in het laatste uur een decennium was verouderd,

goed verouderd. En helemaal in het begin, toen enkel je sloffen zichtbaar waren, toen was je zo cool.

Als ik naar je kijk dan onderlijn ik iets van u.

Dat doe ik niet expres maar het gebeurt.

Ik onderlijn een stukje en de rest onderlijn ik niet.

zoals je dochter 'moeder' onderlijnt.

En de douanier 'wit' toen hij me afgelopen zomer zonder paspoort toch Denemarken in liet rijden.

Dat wou ik nog even zeggen, dat ik dat doe.

Ik heb wel eens een heel boek onderlijnd.

Dat is grappig, het was een compliment voor de schrijver, uiteraard, maar ik was daarna wel alles vergeten. Normaal onderlijn ik een paar zinnen om te onthouden.

Ik wou het geheel onthouden maar dat lukt dus niet. Ik probeer je wel te onderlijnen in potlood en met een gom, zo het ene, het ander, het ene enzovoort. Maar toegegeven, er zijn ook plekken waar ik zo vaak hetzelfde heb onderlijnd dat, dat ook al gom ik het weg, je altijd nog de afdruk van de punt van het potlood blijft zien, als je goed kijkt. Ik onderlijn misschien ook soms wel dingen die er niet staan trouwens.

2 Oei?

3 Nee nee, je komt er goed uit! Soms is er een moment net na ik iets uitgom, net voor ik iets ander onderlijn waarin heel even kort er helemaal niks is onderlijnd. Het gebeurt ook weleens dat we op zo een moment kort volledig samenvallen. Onszelf kwijtraken en niks anders zijn dan deze situatie op dit moment.

Er wordt gezwaaid. De rookmachine gaat vanzelf aan

4 Kijk een pufje rook, dat 'pufje rook' aan het zijn is.

3 doet het licht uit

BEN. ging in première op 16 januari 2022 in Theater Kikker in Utrecht.

Van en door Judith de Joode
Benjamin Moen
Lisa Verbelen
Sanne Vanderbruggen

Dramaturgie	Roos Euwe
Eindregie	Floor Houwink ten Cate
Kostuum- en decorontwerp	Johanna Trudzinski i.s.m. Lisa Gambey
Lichtontwerp	Scott Robin Jun
Artistiek advies	Piet Menu
Publiciteit, productie	BOG. en Het Zuidelijk Toneel
Techniek	Het Zuidelijk Toneel

www.bogcollectie.com

Met steun van Fonds Podiumkunsten, Amsterdams Fonds voor de
Kunsten en Fonds 21

BOG. is de collectie van theatermakers Judith de Joode, Benjamin Moen, Sanne Vanderbruggen en Lisa Verbelen, dramaturg Roos Euwe en zakelijk leider Anne Baltus. BOG. maakt filosofische, talige, muzikale voorstellingen over wezenlijke thema's uit het leven van ieder mens. Over thema's waar ieder mens in het dagelijks leven mee te maken krijgt: het gehele leven, de mening, geloof, tijd en beweging, het verschil tussen volwassenen en kinderen, existentiële eenzaamheid, rouw, taal, identiteit. Vanuit de overtuiging dat we moeten zoeken naar wat ons als mensen bindt zonder de waarde van het verschil uit het oog te verliezen, maakt BOG. compromisloos, eigenzinnig en open theater voor de zoekende mens anno nu.

www.bogcollectie.com

Toneelwerk

*BEN.** – 2021

*TAL.** – 2021

Iemand die slaapt – 2018

*KID.** – 2017

*DAM.** – 2016

*OER.** – 2016

*GOD.** – 2015

*MEN.** – 2014

*BOG.** – 2013

* Teksten uitgegeven bij De Nieuwe Toneelbibliotheek